

Erdal DEMİR¹

Cengiz KARAGÖZOĞLU²

ORTAOKULLARDA GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ KİŞİLİK YETERLİLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

Araştırmada, ortaokullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterliliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın problem cümlesini; Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterliklerinin kendilerince algılanması nasıldır? sorusu oluşturmaktadır. Tarama modeline uygun olarak yapılan araştırmada ölçek araştırmacı tarafından araştırma grubunu oluşturan beden eğitimi öğretmenlerine yüz yüze tekniği ile uygulanmıştır. Örneklem grubu 2011-2012 öğretim yılında İstanbul'da Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel ortaokullarda görev yapan 224 beden eğitimi öğretmeninden oluşmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliği Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin frekans dağılımları, mesleki kişilik yeterliliği ölçeği faktör puanları ile cinsiyet, yaş, hizmet yılı ve okul türü değişkenlerine göre farklılaşma durumları için parametrik Bağımsız Grup t Testi ve parametrik olmayan Kruskal Wallis testleri yapılmıştır. Analizler sonucunda; beden eğitimi öğretmenleri mesleki kişilik yeterlilikleri "tamamen yeterli" bulunmuştur. Alt boyutlarda da yine "tamamen yeterli" oldukları sonucu elde edilmiştir. Cinsiyet, yaş ve hizmet yılı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamış fakat okul türüne göre anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Mesleki Kişilik Yeterliliği, Beden Eğitimi Öğretmeni, Mesleki Özellikler, Kişisel Özellikler.

¹ Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, erdaldemir23@hotmail.com

² Yrd. Doç. Dr. Cengiz KARAGÖZOĞLU, Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu,

PERCEIVE IN MIDDLE SCHOOL PHYSICAL EDUCATION TEACHER OF THE OCCUPATIONAL PERSONALITY ASSESSMENT OF COMPETENCIES

Abstract

This research was designed to determine how the professional personality competence of physical education teachers who teach in secondary schools were perceived. This research problem sentence is "How the professional personal competence of physical education teachers are perceived by themselves?" Screening model according to research conducted by researchers at the scale forming research groups to physical education teachers face to face with the technique has been applied. The sample group in Istanbul in 2011-2012 academic year, the Ministry of Education working in the public and private secondary schools is composed of 224 physical education teachers. The data collection tool was used as a PET Occupational Personality Proficiency Scale. The data obtained frequency distribution of the occupational personality proficiency scale factor scores and gender, age, years of service and type of school according to the variables differentiation conditions for the parametric independent samples t-test and the nonparametric Kruskal-Wallis tests were conducted. As a result of analysis; physical education teachers, vocational personality competences "completely adequate" was found. Old sizes again "completely adequate" results that were obtained. Gender, age and years of service according to the variables, but no significant differences were found significant differences according to the type of school.

Key words: Keywords: Occupational Personality Competence, Physical Education Teacher, Occupational Characteristics, Personal Qualities.

1. Giriş

Mesleki kişilik yeterliği, bireyin ait olduğu meslek grubuna özgü sahip olması beklenen, alan ve mesleki bilgisinin değerlendirildiği özelliklerdir (Büyüknacar, 2008).

Öğretim sürecinde derslere karşı olan ilgi ve istek için öğretmenlerin önemli olduğu düşünülmektedir. Eken'in (2008) araştırmasında öğrencilerin, sevdikleri derslerde dersten çok öğretmenin etkili olduğu ayrıca beden eğitimi dersinin en çok ilgi duyulan dersler arasında yer aldığı görülmüştür.

Çağdaş bir öğretmenin sınıf ortamında karşılaştığı sorunların üstesinden gelebilmesi için mesleki ve kişisel yeterlilikler olarak iki grupta açıklanmıştır (Başaran, 2005, Demirel, 2004, Erden, 2004). Öğretmen mesleğinin gereklerini yerine getirirken bu iki temel özelliği öne taşır (Erden, 2009). Beden eğitimi derslerinde kalitenin artırılması için beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri çok önemlidir (Atencio, Jess and Dewar, 2012). Saçlı, Bulca, Demirhan ve Kangalgil'in (2009) "Beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel nitelikleri" konulu araştırmaları sonucunda, beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken kişisel özelliklerden eleştiriye açık olma ilk sırada yer alırken, öğrenciyi her konuda anlama, geniş bakış açısına sahip olma, sabırlı olma, kendine güveni olma, doğaçlama yeteneğine sahip olma, yaratıcı olma ve şefkatli olma özellikleri sıra ile yer almıştır. Uluslar Arası Sağlık, Beden Eğitimi, Rekreasyon, Spor ve Dans Konseyi (ICHPER:SD, 2005) beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterlik standartlarını; alan

bilgileri, mesleki bilgi ve beceriler ile pedagojik bilgi ve beceriler olarak üç başlıkta açıklamıştır.

Öğretmenin, öğrenci üzerindeki etkisi öğrencinin akademik başarısıyla ilişkili olmaktadır. Öğretim sürecinde öğretmenlerin etkililikleri ile ilişkili olan genel yeterlikler 6 boyutta açıklanmıştır (Stronge, 2007); Öğrenciye değer verme, Öğrenci kişiliğine saygı duyma ve eşitlik, Öğrencilerle kurulan sosyal etkileşim, Mesleki heyecan ve motivasyon, Öğretmenin mesleğine ilişkin tutumu ve Yansıtıcı düşünme.

NASPE (Amerika Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Derneği) tarafından yayınlanan beden eğitimi öğretmen adaylarının sahip olması gereken 10 standart; İçerik bilgisi, Büyüme ve gelişme, Farklı öğrenciler, Yönetim ve motivasyon, İletişim, Planlama ve öğretim, Değerlendirme, Yansıma, Teknoloji ve İşbirliği olarak açıklamıştır (2003);

Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü beden eğitimi öğretmenlerinde bulunması gereken özel alan yeterliklerini altı ana ve 30 alt boyutta belirlemiştir (Oyegm.meb, 2012). Bunlar; Öğretim sürecini planlama ve düzenleme, Fiziksel performansı geliştirmeyi sağlama ve koruma, Ulusal bayramları anlam ve önemine yarıştır şekilde kutlama, Gelişim performansını izleme ve değerlendirme, okul, aile ve toplumla işbirliği yapma ve Mesleki gelişimi sağlama.

Böylece araştırmanın amacı, ortaokullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterliliklerinin, kendilerince nasıl algılandığını belirlemek, cinsiyet, okul türü, hizmet yılı ve yaş değişkenlerine göre algılarını incelemektir.

Beden eğitimi dersinin hedeflerine ulaşılma düzeyi beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterlilikleri ile doğru orantılı olabilmekte ve böylece kaliteli eğitim-öğretim süreci mesleki kişilik yeterlilikleri iyi olan beden eğitimi öğretmenleriyle gerçekleştirilebilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterliliklerinin değerlendirilmesi ile elde edilen sonuçlar neticesinde mesleki kişilik yeterliliklerde eksik alt boyutların tespit edilmesi, ideal beden eğitimi öğretmeni standartlarının belirlenmesinde bu eksikliklerin göz önüne alınarak değerlendirilmesi ayrıca beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumların eğitimlerini belirlenen eksikliklere göre yeniden şekillendirmesi ve mesleki kişilik yeterlilikleri ile ilgili eksiklikleri giderici eğitim etkinliklerinin düzenlenmesi açısından önemli olacaktır.

2. Metod

Araştırma, mevcut bir durumun tanımlaması ve açıklaması yapılmasından dolayı genel tarama modellerinden ilişkiyel tarama modeli ile yapılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumun var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Tarama modelleri; genel tarama ve örnek olay taramaları olarak ikiye ayrılır. Genel tarama modelleri; tekil ve ilişkiyel tarama modelleri olarak ikiye ayrılmaktadır (Karasar, 2003). Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik özellikleri ile cinsiyet, yaş, okul türü, ve hizmet yılı değişkenleri arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesinden dolayı bu araştırmada karşılaştırma yolu ile ilişki belirlemesi yapılmıştır.

2.1. Çalışma Grubu

Çalışma grubu, 2011-2012 öğretim yılında İstanbul il sınırları içinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel ortaokulların 6,7 ve 8. sınıflarında beden eğitimi derslerine giren 224 beden eğitimi öğretmeninden oluşmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin 144'nü (%64,3) erkek ve 80'ini (%35,7) kadınlardan oluşmaktadır. Okul türüne göre dağılımları ise 53'ü (%23,7) özel okulda görev yaparken 171'i (%76,3) devlet okulunda görev yapmaktadırlar.

Araştırma grubunun yaşlara göre dağılımlarına bakıldığında ise 21-25 yaş 20 (%8,9), 26-30 yaş 40 (%17,9), 31-35 yaş 62 (%27,7), 36-40 yaş 57 (%25,4), 41-45 yaş 18 (%8,0), 46 yaş ve üzerinde ise 27 (%12,1) beden eğitimi öğretmeni yer almaktadır.

Araştırma grubunu oluşturan beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre dağılımları ise; 66'sının (%29,5) 6-10 yıl, 57'sinin (%25,4) 1-5 yıl, 54'ü (%24,1) 11-15 yıl, 26'sının (%11,6) 21 yıl ve üstü geriye kalan 21 (%9,4) beden eğitimi öğretmenin ise 16-20 yıl arasında hizmet yıllarına sahip oldukları görülmüştür.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplama aracı olarak BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliği Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek Büyüknacar'ın (2008) geliştirdiği Mesleki Kişilik Yeterliliği Ölçeği temel alınarak Demir (2012) tarafından yeniden düzenlenerek beden eğitimi öğretmenlerine uyarlanmış ve beden eğitimi öğretmenlerinin cevaplayacağı şekilde geliştirilmiştir. BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliği Ölçeği 4 alt boyut ve 60 sorudan oluşmuştur. Ölçek alt boyutları; mesleki heyecan ve adanmışlık, insan onuruna saygı ve adalet, güdüleyici etkileşim ve yansıtıcı etkileşimdir.

60 maddeden oluşan ölçek likert tipidir ve 1-Kesinlikle Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3- Kararsızım, 4-Katılıyorum, 5-Kesinlikle Katılıyorum cevaplarından oluşmaktadır. Ölçeğin değer aralıkları 1-1,99 arası Tamamen Yetersiz, 2-2,99 arası Kısmen Yetersiz, 3-3,99 arası Kısmen Yeterli ve 4-5 arası Tamamen Yeterli olarak derecelendirilmiştir.

Ölçekte araştırma grubunun cinsiyet, yaş, hizmet yılı ve okul türlerini belirlemeye yönelik sorular ölçeğin üst bölümünde ve ayrı başlık altında yer almıştır.

Ölçeğin iç tutarlık katsayısı analizlerinde Cronbach Alpha değerlerinin 0,95 ile 0,98 aralığında yani yüksek güvenilirlik kategorisinde olduğu görülmüştür.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada geliştirilen ölçek, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden uygulama izni alındıktan sonra araştırmacı tarafından örneklem grubuna yüz yüze uygulanmıştır. Uygulamalarda birlikteliğin ve tutarlılığın sağlanması için ölçek ile ilgili dikkat edilmesi gereken bilimsel araştırma kuralları araştırma öncesinde açıklanmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerine ölçekler doğrudan araştırmacı tarafından ulaştırılmıştır. Okullarda ulaşılan beden eğitimi öğretmenlerinin ölçekleri doldurmaları için boş derslerde ve ya teneffüslerde ölçeği doldurmaları sağlanmıştır. Daha sonra ölçekler alınmış ve bilgisayar ortamına girilerek analizleri yapılmıştır.

3. Bulgular

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterliliği ölçek puanlarının farklılaşma durumlarını belirlemek için Bağımsız Grup t testi ve Kruskal Wallis testi yapılmıştır.

Tablo 1. BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliği Ölçeğinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Ölçek Maddeleri	N	Enk.	Enb.	$\bar{x}$	S_x
2. Okulda öğrencilerle kurduğum iletişimin temelinde dürüstlük ve güven olmasına önem veririm.	224	2	5	4,84	0,421
5. Sınıf içerisinde olumsuz bir davranışta bulunan öğrenciyi sınıf önünde eleştirmem.	224	1	5	3,94	0,996

Beden eğitimi öğretmenlerinin her bir maddeye katılım düzeyleri için yapılan analizler sonucunda; “Okulda öğrencilerle kurduğum iletişimin temelinde dürüstlük ve güven olmasına önem veririm” ölçek maddesi en yüksek ortalama puanı alırken, “Sınıf içerisinde olumsuz bir davranışta bulunan öğrenciyi sınıf önünde eleştirmem” ölçek maddesi ise en düşük ortalama puanı almıştır.

Tablo 2. BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliği Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular

Mesleki Kişilik Faktörleri	N	Enk.	Enb.	$\bar{x}$	S_x
Güdüleyici etkileşim	224	1,05	5,00	4,5996	,40422
Mesleki heyecan ve adanmışlık	224	3,21	5,00	4,5966	,32244
İnsan onuruna saygı ve adalet	224	2,89	5,00	4,4802	,39992
Yansıtıcı etkileşim	224	1,38	5,00	4,6264	,40296

Beden eğitimi öğretmenlerinin alt boyutlara katılım düzeyleri değerlendirildiğinde en yüksek ortalamanın Güdüleyici Etkileşim alt boyutunda (4,5996), en düşük ortalama ise İnsan Onuruna Saygı ve Adalet alt boyutunda (4,4802) olmuştur. Beden eğitimi öğretmenleri dört alt boyutta kendilerini “tamamen yeterli” olarak değerlendirmişlerdir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliğinin Belirlenmesine İlişkin Bulgular

Mesleki Kişilik Faktörleri	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S_x	t	p
Güdüleyici etkileşim	Kadın	80	4,5493	,52343	-1,391	,166
	Erkek	144	4,6276	,31818		
Mesleki heyecan ve adanmışlık	Kadın	80	4,5947	,32728	-,063	,950
	Erkek	144	4,5976	,32087		
İnsan onuruna saygı ve adalet	Kadın	80	4,4597	,42347	-,569	,570
	Erkek	144	4,4915	,38727		
Yansıtıcı etkileşim	Kadın	80	4,5788	,49791	-1,318	,189
	Erkek	144	4,6528	,33806		

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre yapılan analizler sonucunda mesleki kişilik yeterlikleri alt boyutları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4. BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliği Ölçeği Faktör Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Mesleki Kişilik Faktörleri	Okul Türü	N	$\bar{x}$	S_x	t	p
Güdüleyici etkileşim	Devlet Okulu	171	4,5623	,42469	-2,510	,013*
	Özel Okul	53	4,7200	,30283		
Mesleki heyecan ve adanmışlık	Devlet Okulu	171	4,5626	,32850	-2,875	,004**
	Özel Okul	53	4,7061	,27763		
İnsan onuruna saygı ve Adalet	Devlet Okulu	171	4,4425	,40521	-2,563	,011*
	Özel Okul	53	4,6017	,35967		
Yansıtıcı etkileşim	Devlet Okulu	171	4,5956	,42011	-2,069	,040*
	Özel Okul	53	4,7257	,32584		

*p<0,05 **p<0,001

Mesleki kişilik yeterlikleri alt boyut faktör puanları özel okulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılık, mesleki heyecan ve adanmışlık alt boyutunda $p>0,001$ düzeyinde iken diğer alt boyutlarda $p>0,05$ düzeyindedir. Özel okul da görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterliklerinin devlet okulunda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerine göre daha olumlu olduğu görülmüştür.

Tablo 5. BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliği Ölçeği Faktör Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Mesleki Kişilik Faktörleri	Yaş	N	Ortalama Sıra	X^2	p
Güdüleyici etkileşim	21-25 yaş	20	125,68	4,924	,425
	26-30 yaş	40	127,28		
	31-35 yaş	62	111,34		
	36-40 yaş	57	107,57		
	41-45 yaş	18	94,86		
	46 yaş ve üzeri	27	105,69		
	Toplam	224			
Mesleki heyecan ve adanmışlık	21-25 yaş	20	103,68	,965	,965
	26-30 yaş	40	118,51		
	31-35 yaş	62	115,26		
	36-40 yaş	57	109,98		
	41-45 yaş	18	109,83		
	46 yaş ve üzeri	27	110,89		
	Toplam	224			
İnsan onuruna saygı ve adalet	21-25 yaş	20	107,38	,919	,969
	26-30 yaş	40	115		
	31-35 yaş	62	114,79		
	36-40 yaş	57	110,45		

	41-45 yaş	18	102,92		
	46 yaş ve üzeri	27	118,06		
	Toplam	224			
	21-25 yaş	20	118,68		
	26-30 yaş	40	126,1		
	31-35 yaş	62	114,59		
Yansıtıcı etkileşim	36-40 yaş	57	106,89	4,897	,429
	41-45 yaş	18	114,81		
	46 yaş ve üzeri	207	93,30		
	Toplam	224			

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre mesleki kişilik yeterliliği faktör puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 6. Hizmet Yılına Göre BEÖ Mesleki Kişilik Yeterliliğinin Belirlenmesine İlişkin Bulgular

Mesleki Kişilik Faktörleri	Hizmet yılı	N	Ortalama Sıra	X ²	p
Güdüleyici etkileşim	1-5 yıl	57	133,19	9,134	,058
	6-10 yıl	66	111,87		
	11-15 yıl	54	98,57		
	16-20 yıl	21	104,02		
	21 yıl	26	104,5		
	Toplam	224			
Mesleki heyecan ve adanmışlık	1-5 yıl	57	118,83	1,278	,865
	6-10 yıl	66	106,36		
	11-15 yıl	54	114,24		
	16-20 yıl	21	108,4		
	21 yıl	26	113,9		
	Toplam	224			
İnsan onuruna saygı ve adalet	1-5 yıl	57	115	1,422	,840
	6-10 yıl	66	112,76		
	11-15 yıl	54	104,82		
	16-20 yıl	21	112,81		
	21 yıl	26	122,06		
	Toplam	224			
Yansıtıcı etkileşim	1-5 yıl	57	130,27	6,069	,194
	6-10 yıl	66	107,58		
	11-15 yıl	54	106,33		

16-20 yıl	21	109,52
21 yıl	26	101,25
Toplam	224	

Beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre normal dağılım göstermediği için Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre mesleki kişilik yeterlilikleri alt boyutları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

4. Sonuç

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterliliklerine “tamamen yeterli” düzeyde sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca ölçekte en yüksek ortalama puan (4,84) “Okulda öğrencilerle kurduğum iletişimin temelinde dürüstlük ve güven olmasına önem veririm” ölçek maddesi olurken en düşük ortalama puan ise (3,94) “Sınıf içerisinde olumsuz bir davranışta bulunan öğrenciyi sınıf önünde eleştirmem” ölçek maddesinin olduğu görülmüştür.

Alt boyutlarda ise en yüksek ortalama puanı Güdüleyici Etkileşim alt boyutu olurken (4,5996), İnsan onuruna Saygı ve Adalet boyutu ise en düşük ortalama puana (4,4802) sahip olmuştur. Beden eğitimi öğretmenleri dört alt boyutta kendilerini “tamamen yeterli” olarak değerlendirmişlerdir. Fakat insan onuruna saygı ve adalet alt boyutu ortalamasının en düşük ortalama puana sahip olması ayrıca bu alt boyut ölçek maddelerinden birinin en düşük ortalama puanı alması dikkat edilmesi gereken bir sonuç olmaktadır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre mesleki kişilik yeterlikleri arasında farklılık bulunmamıştır. Böylece erkek ve kadın beden eğitimi öğretmenlerinin tamamen yeterli düzeyde mesleki kişilik yeterliklerine sahip oldukları sonucu elde edilmiştir.

Hizmet yıllarına göre de mesleki kişilik yeterlikleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. 1 ile 5 yıl mesleki tecrübeye sahip olan beden eğitimi öğretmenleri ile 26 yıl ve üzeri tecrübeye sahip beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterlikleri arasında farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur. Aynı şekilde beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları arasında da farklılık bulunmamıştır. Bu iki değişkenin aynı sonucu vermesi tecrübe kavramının eğitimde anlamlı farklılık oluşturmadığı sonucunu verdiği düşünülmektedir.

Okul türüne göre beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterlikleri alt boyutlarında özel okullar lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Özel okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin devlet okullarındakilere göre mesleki kişilik yeterliliklerinin daha iyi olduğu sonucu edilmiştir.

5. Tartışma

Mesleki kişilik yeterliliği alt boyutları olan güdüleyici etkileşim, yansıtıcı etkileşim, mesleki heyecan ve adanmışlık ile insan onuruna saygı ve adalet alt boyutlarında da beden eğitimi öğretmenleri, kendilerini “tamamen yeterli” olarak değerlendirmişlerdir. Bu sonucu destekleyen araştırmalar ise; Mirzeoğlu, Özcan ve Çelebi (2008) beden eğitimi öğretmen adayları öğretmen yeterlikleri, Öksüzöğlü (2009) beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki yeterlikleri, Kaya (2010) beden eğitimi öğretmenlerinin tüm yeterlik alanlarında kendilerini yeterli düzeyde algıladıkları görülmüştür. Kougioumtzis, Patriksson ve Strahlman (2011) beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterliklerde kendilerini yeterli algıladıkları Stronge, Ward, Tucker ve Hindman (2007) tarafından yapılan araştırmada da beden eğitimi öğretmenlerinin

mesleki yeterliklerini oldukça yüksek puan ile değerlendirdikleri sonuçları araştırmamızı destekleyen diğer araştırmalardır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterlilikleri cinsiyetlere göre farklılık göstermemektedir. Gökçe (1999), Yazıcı (2004), İlkin (2006), Numanoğlu ve Bayır (2009), Cantekin (2009), Öksüzoğlu (2009), Şahin (2010) ve Eroğlu (2011) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları da bizim araştırmamızı desteklemektedir.

Okul türlerine göre, özel okulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterlilik puan ortalamalarının devlet okulundaki beden eğitimi öğretmenlerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Böylece özel okullar lehine anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir. Bu durumun nedenleri olarak; özel okullarda spor araç-gereçleri ile alt yapısının yeterliliği, yeterli beden eğitimi öğretmeni kadrosu, sınıf mevcutlarının düşüklüğü ile mesleki gelişim önemszenmesi bu farklılığın nedeni olduğu düşünülmektedir. Fakat Ilıkan'ın (2007) öğretmenlerin mesleki kişilik yeterlikleri ile ilgili araştırmalarında; devlet okullarında görevli okul öncesi öğretmenlerinin yeterliklerinin özel okulda görevli okul öncesi öğretmenlerinden daha yüksek olduğu sonucu elde etmiştir. Bu sonucun bizim araştırmamızı desteklememesinin nedeni farklı branş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterlikleri hizmet yıllarına göre farklılık göstermemiştir. Ünlü'nün (2008) beden eğitimi öğretmenlerinin, Behets'in (1996) beden eğitimi öğretmenlerinin yeterliklerini değerlendirdikleri araştırmalarda hizmet yılına göre mesleki yeterliklerinde farklılık bulunmaması sonucu bizim araştırmamızı desteklemektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kişilik yeterlikleri yaşlarına göre de farklılık göstermemiştir. Bu sonuç hizmet yılı değişkeni ile aynı olmaktadır. Böylece; ya tecrübe kavramı yok sayılmakta veya mesleğe yeni başlayan beden eğitimi öğretmenleri kendilerini iyi yetiştirdiği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- ATENCIO, M. JESS, M. and DEWAR, K. (2012). It İs A Case Of Changing Your Thought Processes, The Way You Actually Teach: İmplementing A Complex Professional Learning Agenda İn Scottish Physical Education. *Physical Education and Sport Pedagogy* 17 (2). <http://www.tandfonline.com/loi/cpes20>.
- BAŞARAN, İ. E. (2005). *Eğitim Psikolojisi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- BEHETS, D. (1996). Comparison of Visual İnformation Processing Between Preservice Students and Experienced Physical Education Teachers. *Journal of Teaching in Physical Education*. 16, 79–87.
- BÜYÜKNACAR, C. (2008). Anadolu Ve Fen Lisesi Öğretmenlerinin Mesleki Kişilik Özellikleri Ve Duygusal Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin Öğrenci Algılarına Dayalı Olarak İncelenmesi. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- CANTEKİN, (2009). Genel Liselerde Görev Yapan İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki ve İletişimsel Yeterlilikleri. Gazi Üniversitesi, Ankara.

- DEMİR, E. (2012). Ortaokullarda Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki ve Kişilik Yeterliliklerinin Algılanışının Değerlendirilmesi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- DEMİREL, Ö., (2004). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı. Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- EKEN, D. (2008). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Hakkındaki Düşünceleri ve Beklentileri. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- ERDEN, M. (2004). Eğitim Bilimine Giriş. Devlet Kitapları, Ankara.
- ERDEN, M. (2009). Eğitim Bilimlerine Giriş. Arkadaş Yayınevi, Ankara.
- EROĞLU, B. (2011). Öğretmenlik Uygulamasının Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Mesleki Yeterlilikleri ve Mesleğe Yönelik Tutumları Üzerine Etkileri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- GÖKÇE, E. (1999). İlköğretim Öğretmenlerinin Yeterlilikleri, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- İLKİM, M. (2006). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Çalışma Şartlarına Göre Beden Eğitimi Dersini Nasıl İşlediklerinin Değerlendirilmesi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- ICHPER. SD, (2005), 46th. International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance World Congress Proceeding, Physical education teacher standards. İstanbul. <http://www.ichpersd.org>.
- ILIKAN, A. H. (2007). Öğretmenlerin Mesleki ve Kişisel Özelliklerinin Eğitim Üzerine Etkisi. Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- KARASAR, N. (2003). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayınları, Ankara.
- KAYA, K. (2010). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlilik Algıları. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- KOUGIOUMTZIS, K., PATRIKSSON, G. and STRAHLMAN, O. (2011). Physical Education Teachers' Professionalization: A Review of Occupational Power And Professional Control. European Physical Education Review, 17 (1), 111-129.
- MİRZEOĞLU, D., ÖZCAN, G. ve ÇELEBİ, M. (2008). Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi, Mesleki ve Kişisel Kazanımlarının Analizi. 10. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, içinde (s.124-126). İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- NUMANOĞLU, G. ve BAYIR, Ş. (2009). Bilgisayar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri. Ahi Evren Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 10, 1, 197-212.

- NASPE, (2003). *National Standards for Beginning Physical Education Teachers*. Reston, VA:Author.
- Oyegm.meb.gov.tr/ (2012). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. <http://otmg.meb.gov.tr/YetGenel.html>.
- ÖKSÜZOĞLU, P. (2009). *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlik Algıları*. Mersin Üniversitesi, Mersin.
- SAÇLI, F., BULCA, Y., DEMİRHAN, G. ve KANGALGİL, M. (2009). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Nitelikleri*. Spor Bilimleri Dergisi. 20, (4), 145-151.
- STRONGE, J. H. (2007). *Qualities of Effective Teachers*. Alexandria, Va Ascd, USA.
- STRONGE, J.H., WARD, T.J., TUCKER, P.D, and HINDMAN, J.L (2007). *What Is The Relationship Between Teacher Quality and Student Achievement? An Exploratory Study*. J.Pers Eval Educ.20, 165-184.
- ŞAHİN, E. (2010). *İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin, Öğretim Stili Tercihlerinin, Cinsiyetlerinin, Mesleki Kıdemlerinin, Özyeterlik Algılarının ve Özyönetimli Öğrenmeye Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Mesleki Yeterlikleri Üzerindeki Etkisi*. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- ÜNLÜ, H. (2008). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlikleri ve Sınıf Yönetim Davranışları*. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- YAZICI, I. (2004). *İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenleri Yeterlikleri (İstanbul İli Örneği Üzerinde Bir Alan Araştırması)*. Ankara Üniversitesi, Ankara.